gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Faxnummer 023 563 95 50

Verzenddatum

29 JAN. 2021

Cluster	Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg
Contactpersoon	de heer R.J. Kouwenhoven
Telefoon	0900 1852
Uw brief	5 januari 2021
Ons kenmerk	2021.0000125
Bijlage(n)	Geen
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van de fractie van de Partij van de Arbeid over bijstandsuitkeringen

Geachte heer, mevrouw,

Op 5 januari 2021 ontvingen wij schriftelijke vragen van de fractie van de Partij van de Arbeid over bijstandsuitkeringen.
Onderstaand treft u de beantwoording aan.

Vraag 1
Wordt iedere bijstandsgerechtigde voorgelicht waaraan voldaan moet worden tijdens deze periode. En wordt dit regelmatig herhaald? Zo ja, door wie. Zo niet, waarom niet?

Antwoord:
Ja, iedere inwoner die in aanmerking komt voor bijstand wordt bij de toekenning van een uitkering zowel schriftelijk als mondeling geïnformeerd over de voorwaarden die verbonden zijn aan het recht op uitkering. Bij een hercontrole wordt door de klantmanager ook aandacht besteed aan deze voorwaarden en wordt er beoordeeld of de voorwaarden worden nageleefd. Ook in de nieuwsbrief van de gemeente die bestemd is voor bijstandsgerechtigde wordt regelmatig aandacht besteed aan deze voorwaarden en waarom deze worden opgelegd.

Vraag 2
Is voor elke bijstandsgerechtigde duidelijk dat bv een pakket van de Voedselbank wel mag en niet wordt gekort op de uitkering maar dat (regelmatig) een tas boodschappen van moeder niet mag worden aangenomen?

Antwoord:
Ja, daar wordt de inwoner over geïnformeerd.

Vraag 3
Wordt de bijstandsgerechtigde ondersteund door de gemeente om in aanmerking te komen voor extra voorzieningen welke er zijn in het kader van het minimabeleid? Of moeten zij dat maar zelf uitzoeken?

Antwoord:
Elke inwoner die voor een ondersteunende voorziening in aanmerking komt wordt geïnformeerd over alle inkomensondersteunende voorzieningen welke de gemeente biedt, maar ook over andere voorzieningen zoals de toeslagen van de Belastingdienst, de Voedselbank en de mogelijkheid van schuldhulpverlening. Het beleid van onze gemeente is erop gericht om het gebruik van inkomensvoorzieningen te stimuleren om hiermee armoede en schulden te voorkomen. Hiervoor is in 2019 het ondersteunende programma "Bereken uw recht" door de gemeente in gebruik genomen. Met dit programma worden inwoners die een aanvraag indienen gewezen op andere inkomensondersteunende voorzieningen waar mogelijk recht op bestaat en kan direct een aanvraag worden ingediend.
Indien wij signalen ontvangen over betalingsachterstanden benaderen wij de inwoner of gaan op huisbezoek om hulp aan te bieden.

Vraag 4
Bent u bekend met de ontstane problemen door het niet opgeven van extra ondersteuning in natura in den lande en wat vindt u hiervan?

Antwoord:
Ja, deze problemen zijn bij ons bekend. In principe moeten inkomsten in natura op grond van de Participatiewet gekort worden. Dit is echter mede afhankelijk van de persoonlijke situatie. In voorkomende gevallen wordt gekeken of het proportioneel is om deze inkomsten in natura vrij te laten en of dit uit het oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is.

Vraag 5
Wordt er in Haarlemmermeer wel eens een bijstandsgerechtigde betrapt op fraude en gestraft? Zo ja, om hoeveel zaken gaat dat dan?

Antwoord:
Ja, er wordt fraude vastgesteld. Gedurende het jaar 2020 zijn er 129 zaken geweest waar fraude is geconstateerd.

Vraag 6
Hebt u zicht op de reden van de eventuele fraude en wie bepaalt de strafmaat.

Antwoord:
Uit de uitvoeringspraktijk blijkt dat het merendeel van de inwoners die fraude plegen dit niet doelbewust doen. Veelal wordt fraude veroorzaakt door ingewikkelde wetgeving waardoor het voor inwoners niet altijd duidelijk is welke informatie doorgegeven moet worden aan de gemeente. Dit wordt echter niet als zodanig geregistreerd.
De strafmaat is vastgelegd in het Boetebesluit socialezekerheidswetten en wordt door de gemeente opgelegd.

Vraag 7
Bent u het eens met de PvdA dat juist mensen in een kwetsbare positie door onwetendheid en goede bedoelingen niet in de mallemolen van de rechtmatigheid en fraude terecht mogen komen?

Antwoord:
Wij zijn bij het schenden van de inlichtingenplicht gebonden aan wettelijke bepalingen zoals de Participatiewet, Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving en het eerdergenoemde Boetebesluit socialezekerheidswetten. Op grond van deze wetten zijn uitkeringsinstanties zoals de gemeente, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) verplicht om de ten onrechte verstrekte uitkering terug te vorderen. Tevens zijn wij verplicht om een bestuurlijke boete op te leggen bij een schending van de inlichtingenplicht. Ook de hoogte van die bestuurlijke boete is vastgelegd. Daar waar mogelijk volstaan we met het geven van een waarschuwing indien niet aan de inlichtingenverplichting is voldaan. Een waarschuwing heeft geen financiële gevolgen voor de betrokkene.

Vraag 8
Is er een vorm van 'gedogen' mogelijk wanneer de hulp in natura in de vorm van voedsel of kleding wordt verstrekt? Denk hierbij aan particulieren als familie, kerk en bv het initiatief "prakkie". Zo niet, kunt u dit dan wel bewerkstelligen?

Antwoord:
Deze hulp in natura wordt in beginsel niet op geld gewaardeerd en derhalve niet gekort op de uitkering. Zie verder de beantwoording van vraag 4.

Vraag 9
Bent u bereid om landelijk als uitvoerder van de bijstandswet zich hard te maken om het begrip fraude helder te omschreven te krijgen en misstanden als welke zich nu voordoen te voorkomen?

Antwoord:
Nee, het begrip fraude en de gevolgen daarvan zijn duidelijk in diverse wetten omschreven.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris, de burgemeester,

drs. Carel Brugman Marianne Schuurmans-Wijdeven

PvdA Haarlemmermeer
Raadhuisplein 1
Postbus 250
2130 AG HOOFDDORP

pvda@haarlemmermeer.nl
www.haarlemmermeer.pvda.nl

4400950

Spaarndam Oost, 05 januari 2021

Betreft: SV PvdA over de bijstandsuitkeringen

Geacht college,

Al weer een jaar geleden heeft de PvdA u vragen gesteld over de lokale gevolgen van de kinderopvangtoeslagen affaire. Hierbij zijn vele gezinnen in een onmenselijke situatie beland. Op dat moment was niet bekend of in de gemeente Haarlemmermeer ook gezinnen de dupe zijn geworden. Pas de laatste maanden blijkt dat wel zo te zijn.

Maar er dient zich nu weer een nieuwe situatie aan. Nu gaat het niet om een verkeerd vinkje, welke werd geïnterpreteerd als fraude, maar om wat je als bijstandsgerechtigde nu wel of niet in natura mag ontvangen. Wanneer is het een gift en wanneer is het fraude wanneer je ter goeder trouw het niet verteld?

Het blijkt dat in de praktijk hardvochtig wordt omgegaan met de mensen. Onder het mom van rechtmatigheid worden zogenaamd goed bedoelde ondersteuningen als een volle boodschappentas gezien als fraude. Deze wordt financieel terug gevorderd en er wordt tevens een boete geheven. Een rechtbank in Midden Nederland heeft uitspraak gedaan dat bv de gemeente Wijdemeren terecht terug vordert en een boete oplegt bij het verzwijgen van iedere week een volle boodschappentas van een familielid te hebben ontvangen. Wel zogenaamd rechtmatig maar ook rechtvaardig?

De uitkering voor een bijstandsgerechtigde kent voorwaarden waar aan voldaan moet worden om de uitkering uitbetaald te krijgen.

De PvdA wilt u daar een paar vragen over stellen;

1. Wordt iedere bijstandsgerechtigde voorgelicht waar aan voldaan moet worden tijdens deze periode. En wordt dit regelmatig herhaald? Zo ja, door wie. Zo niet, waarom niet?
2. Is voor elke bijstandsgerechtigde duidelijk dat bv een pakket van de voedselbank wel mag en niet wordt gekort op de uitkering maar dat (regelmatig) een tas boodschappen van moeder niet mag worden aangenomen?
3. Wordt de bijstandsgerechtigde ondersteund door de gemeente om in aanmerking te komen voor extra voorzieningen welke er zijn in het kader van het minimabeleid? Of moeten zij dat maar zelf uitzoeken?
4. Bent u bekend met de ontstane problemen door het niet opgeven van extra ondersteuning in natura in den lande en wat vindt u hier van?
5. Wordt er in Haarlemmermeer wel eens een bijstandsgerechtigde betrapt op fraude en gestraft? Zo ja, om hoeveel zaken gaat dat dan?
6. Hebt u zicht op de reden van de eventuele fraude en wie bepaalt de strafmaat.

7. Bent u het eens met de PvdA dat juist mensen in een kwetsbare positie door onwetendheid en goede bedoelingen niet in de mallemolen van de rechtmatigheid en fraude terecht mogen komen?
8. Is er een vorm van 'gedogen' mogelijk wanneer de hulp in natura in de vorm van voedsel of kleding wordt verstrekt? Denk hierbij aan particulieren als familie, kerk en bv het initiatief "prakkie". Zo niet, kunt u dit dan wel bewerkstelligen?
9. Bent u bereid om landelijk als uitvoerder van de bijstandswet zich hard te maken om het begrip fraude helder te omschreven te krijgen en misstanden als welke zich nu voordoen te voorkomen?

Met vriendelijke groet,

Namens de PvdA Haarlemmermeer,

Birgitta Kamsteeg en Dicky Kerkhoff